

ДЕТЕТО МИ ОСТАНА В РОДИНАТА

„ДЕТЕТО МИ ОСТАНА В РОДИНАТА”

„Детето ми остана в родината” е книжка, посветена на родителите които, като вас, са заминали на работа в чужбина и е трябвало да оставят децата си в държавата си по произход.

С тази книжка ви предлагаме отправни точки, с чиято помощ ще съумеете да запазите връзка с децата си и да направите така че раздялата ви да не е толкова тежка.

Този справочник бе създаден по проекта « Подкрепа на деца и родители при миграция », Проект n° : -150.

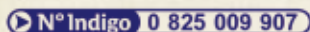
Той бе създаден с помощта на Европейския съюз както и по съвместната инициатива на Европейската комисия и Обединените нации за развитието и миграцията.
www.migration4development.org

Съдържанието на този справочник по никакъв начин не отразява становището на Европейския съюз, ОИМ, Обединените нации, включително и становището на PNUD, I'UNFPA, UNHCR и ОИТ, както и това на страните членки

Партньори и създатели на този справочник

Асоциация ALC

Съгласуване на националните разпоредби Ac.Sé
15, boulevard du Parc Impérial
15,бул Parc Impérial
06000 Ница
тел : + 33 4 93 37 12 09
факс : + 33 4 93 97 87 55

 N° Indigo 0 825 009 907

R. 15 € TTC - MN

имейл : europa@association-alc.org
интернет сайт : www.acse-alc.org
<http://parents-et-migrants.e-monsite.com>

Child Rights Information Center (CRIC)

Е. Соса str., 15
MD-2008 Кишинев
Молдова
тел : (373-22) 71 65 98,
факс : (373-22) 74 78 13
имейл : cidcc@yahoo.com
www.childrights.md

Благодарим на Шана, Ева, Диего и Саверио, децата които направиха рисунките за този справочник.

Графизъм и оформление :
BIGBEN CONSEILS (Агенция Goodies & Communication Visuelle)

© ALC – май 2010

Издаден на 18 май 2010

ISBN10 : 2-9528007-0-7
ISBN13 : 978-2-9528007-0-9
EAN : 9782952800709

съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	4
ПОДГОТОВКАТА ЗА ЗАМИНАВАНЕ: ИЗБЯГВАЙТЕ ПАЗЕНЕТО НА ТАЙНА	5
ПОМОГНЕТЕ НА ДЕЦАТА СИ ДА ДОБИЯТ ОПОРНИ ТОЧКИ ЗА ДА МОГАТ ДА ОРГАНИЗИРАТ ЖИВОТА СИ БЕЗ ВАС	6
ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ДЕЦАТА ВИ И ЛИЦЕТО, КОЕТО СЕ ГРИЖИ ЗА ТЯХ ВЪВ ВАШЕ ОСТЪСТВИЕ	8
ПАРИТЕ КОИТО ИЗПРАЩАТЕ В РОДИНАТА	10
ПОДАРЪЦИТЕ ЗА ДЕЦАТА	12
ТЕЛЕФОНЪТ, ПОЩАТА И ИНТЕРНЕТЪТ МОГАТ ДА ВИ ПОМОГНАТ ДА ПОДДЪРЖАТЕ ВРЪЗКА С ДЕЦАТА СИ	12
СЪБИРАТЕ СЕ С ДЕЦАТА СИ СЛЕД ПЕРИОД НА РАЗДЯЛА	14
ОПАСНИ СИТУАЦИИ	19

ВЪВЕДЕНИЕ

Вероятно, във вашата родина, заплатата ви е била недостатъчна за да задоволите нуждите на семейството си. Може също и да не сте имали работа. Не сте намерили друг изход, и сте решили да заминете за чужбина за да изградите по-добро бъдеще за себе си и децата си. Това е смело решение, което вероятно не сте взели с лекота, но което може да засегне децата ви.

Промяната

Заминаването ви в чужбина представлява значима промяна в живота ви, както и в този на децата ви.

Такива промени могат да предизвикат тревога и стрес, защото обичайните ви опорни точки, които ви придават сигурност, вече няма да са същите. Ето защо, когато знаем че ще предстои промяна, се подготвяме за нея по различни начини, представяме си ги и се организираме. Тези нови обстоятелства изискват, обичайно, полагането на усилия за приспособяване.

Когато настанат промени в живота, детето откликва по различен начин, в зависимост от възрастта и характера си, според външните обстоятелства

или подкрепата, която се готвите да му окажете.

Децата ви може да се почувстват несигурно. Задават си въпроси относно това как ще протича ежедневието им без вашето присъствие. Може да им е трудно да си представят живота си без вас. Важно е да може да ги чувате, за да може да им помагате да разберат положението по-добре.

Някои деца изпитват вина за това че родителите им заминават, изживяват го като наказание заради „нещо“ което са направили.

Децата ви могат да страдат от тази раздяла, а вие желаете да ги предпазвате.

Заминах за Турция преди дванадесет години и трябваше да оставя дъщеря си при моите родители. Тя беше на две годинки. Беше много тежко: преди да замина, никога не се бяхме разделяли, дори и за ден. Не можех да се свържа с дома до три месеца след пристигането си. По-натат, всеки път когато заминех, раздялата ставаше изключително тежка. Тя не можеше да разбере защо заминавам. Много тежко ми беше да я гледам как плаче.

Как да поддържате децата си? Как да им обясните причините за заминаването си?

ПОДГОТОВКАТА ЗА ЗАМИНАВАНЕ: ИЗБЯГВАЙТЕ ПАЗЕНЕТО НА ТАЙНА

Говорете на децата си за заминаването ви в чужбина.

Може би се боите от техните реакции, страхувате се да им причините болка. Но, все пак, ако проумеят какво се случва, може би ще разберат какво е положението и така ще се успокоят или пък ще се приготвят за това.

Може понякога да имате усещането че те нищо не желаят да чуят по този въпрос, или че не успяват да разберат. Продължавайте да им говорите за проекта си и за развитието му, заедно с хората от вашето обкръжение, говорете пред тях, дори и да са много малки, а това което ще им кажете, ще им помогне да се подготвят за това ново положение.

Разяснете им причините за заминаването си.

Изслушвайте и отговаряйте на въпросите които могат да ви зададат относно това как ще живеят без вас около тях. По този начин вие, от своя страна, ще можете също да разберете това, което те изпитват по повод тази промяна.

Изслушвайте и давайте отговор на въпросите, които децата могат да ви зададат относно това какъв ще е животът ви в чужбина. Покажете им на карта държавата и града в който ще живеете, обяснете им как ще пътувате (със самолет, с влак, с автобус...). Уведомете ги за датата на заминаване и за приблизителната трайност на престоя ви.

Важно е да се избегнат недомлъвките, както и прекаленото говорене. Ако не знаете точно какво е естеството на работата ви в чужбина, или ако не можете да говорите за това на децата си, може, например, да им кажете следното: „Ето как си представям нещата...”

Заминавате в чужбина за да си намерите по-добре платена работа, да осигурите по-добър живот на семейството си. Обяснете на децата си че не те са причината за това че заминавате.

Тя порасна и свикна със заминаванията ми и с отсъствието ми. Но един ден ми каза следното: „Ще ям вече само хляб, нищо друго не яца, само искам да се върнеш”

Винаги обмисляйте сериозно последствията от заминаването ви върху живота на децата си. Опитайте се да намалите страховете или тъгата им. Винаги се вслушвайте в тях.

Говорете на околните си за заминаването си, включително с хората, които ще останат близо до децата ви: семейството, но също и преподавателите им. Така те ще могат да оказват по-добро съдействие на децата ви в случай на нужда.

ПОМОГНЕТЕ НА ДЕЦАТА СИ ДА ДОБИЯТ ОПОРНИ ТОЧКИ ЗА ДА МОГАТ ДА ОРГАНИЗИРАТ ЖИВОТА СИ БЕЗ ВАС

Говорете с тях за това, което ще им помогне да нагласят живота си във ваше отсъствие: планирайте редовни обаждания, заедно с тях изберете човека, който да се грижи за тях, помогнете им да добият повече самостоятелност.

Деца, за да пораснат, имат нужда от независимост. Помогнете им да развият способностите си. Подкрепете ги за да добият независимост: в училище, у дома, с останалите членове на семейството...

Помогнете на децата си да подредят ежедневието си според възрастта им и нуждите им.

Покажете на децата колко им се доверявате и колко сте горди от тях, когато, например, постигнат успехи в училище.

Научете ги да уважават авторитетите,

включително авторитета на преподавателите и на човека, който се грижи за тях.

Поощрявайте участието им в спортни, в културни мероприятия... по този начин децата ви ще могат да развият способностите и ресурсите си, ще могат да установят връзка с други деца и други възрастни.

В рамките на възможното, направете децата си участници във взимането на решения които ги засягат.

Относно сигурността и поведението при опасност

Уверете се че жилището, в което децата ще живеят във ваше отсъствие, е безопасно. Според възрастта на децата, научете ги как се борави с кухненска печка, какви мерки се предприемат при боравенето с отоплителни уреди у дома.

Говорете с децата за правилата които трябва да спазват във ваше отсъствие: редовно да ходят на училище, да спазват часовете на излизане с приятели, да участват в домашния живот, да спазват часовете за гледане на телевизия...

В зависимост от възрастта им, говорете с децата за възможните опасни неща, с които могат да се сблъскат във ваше отсъствие.

Ако децата ви са юноши: запознайте ги, или се уверете че са запознати с рисковите поведения (употреба на наркотици, заболявания които се предават по полов път, алкохол...)

Тя е заобиколена от добронамерени хора, но аз я предупреждавам за възможните опасности, с които може да се сблъска младо момиче като нея. Ето защо я моля да не излиза вечер, да внимава с хората, които може да срещне, да предпочете да излиза заедно с приятелките си...

Окуражавайте децата си да търсят помощта ви когато имат нужда от нея, дори и по телефона.

Искам от нея да бъде откровена с мен. Моля я да ми се довери веднага, щом се появи някакъв проблем. Тя, обаче, мълчи; това понякога ме наранява. Но тя расте, и става самостоятелна.

Преди заминаването си, и всеки път когато се върнете в страната си за ползване на отпуск, **заведете децата си на лекар за превантивен преглед** и за да се уверите че са здрави. Така ще намалите опасността да се разболеят докато ви няма.

Преди всяко заминаване придружавам дъщеря си до лекаря за да се уверя че няма някакъв здравословен проблем.

Оставете на децата си или на лицето, което се грижи за тях, координатите за връзка с вашия лекуващ лекар.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ДЕЦАТА ВИ И ЛИЦЕТО, КОЕТО СЕ ГРИЖИ ЗА ТЯХ ВЪВ ВАШЕ ОТСЪСТВИЕ

По време на отсъствието си поверявате децата си на друг човек, обикновено член на семейството: ваш/а съпруг/а, майка, сестра или някой друг близък човек.

В рамките на възможното, дайте право на избор на децата си относно човека, който ще се грижи за тях във ваше отсъствие.

Ако ги поверите на някой, когото те не познават добре, опитайте да организирате преди заминаването си няколко срещи между децата си, човекът който ще се грижи за тях, и вас.

При всички положения е важно децата ви да останат в среда която вече им е позната. Те могат да се нанесат при съответния човек, дори ако са малки, или да продължат да живеят у вас, и лицето да идва редовно да ги наглежда. Този втори вариант може да се предприеме единствено ако децата ви са достатъчно големи и са в състояние самостоятелно да се справят с ежедневието, без да бъдат поставени в опасност.

Постановете ясни правила относно отговорностите и задачите които се полагат на всеки един.

Важно е човекът да е в състояние да се грижи за децата ви: да не е нито прекалено възрастен, нито прекалено млад, да е в добро здраве... Този човек трябва да може:

- Да бди над здравето и благосъстоянието им,
- Да се справя с основните им нужди,
- Да е сигурен че ходят на училище и да бъде в контакт с преподавателите им...

Този човек трябва също да може да ги подкрепя морално когато срещнат някоя трудност или когато се почувстват изолирани.

Определете граници в изпълнението на задачите на лицето, което ще се грижи за децата ви. Дори човекът да е много добър, дори да става въпрос за баба или леля, то тя не трябва да изнема вашата роля.

Поискайте от този човек да говори на децата за вас, за да знаят че вие, макар и отдалеч, мислите за тях.

Ежедневието на децата ви и на лицето, което се грижи за тях във ваше отсъствие, може понякога да стане сложно, могат да възникнат неразбирателства или конфликти.

Ако това стане, то опитайте се да говорите едновременно с децата и с лицето, което се грижи за тях, за да разберете по-добре какъв е източникът на проблема и да дадете уместен отговор.

Ако лицето, което се грижи за децата ви, проявява свръх загриженост и се старае да упражнява прекален контрол над живота им, или ако им поставя задачи които надвишават обичайното участие в ежедневието на семейния живот, то поговорете с него и преразгледайте правилата на съвместния им живот.

Напомнете на това лице че децата ви трябва да участват в различни дейности, било в училище, било у дома, но че трябва също да могат да се виждат с приятелите си и да участват в забавления.

Поискайте от човека, който се занимава с децата ви, да уважава тяхната самостоятелност. В рамките на възможното, добре е да могат да имат у дома място, което да е само за тях.

Период на адаптация за всички

На първо време децата ви трябва да се изправят срещу страховете и страданието си, породени от заминаването ви. Успоредно с това, те трябва да се пригледят към нов начин на живот, към нови навици, в дома на човека, който се грижи за тях.

Това също е периодът, в който вие трябва да се пригледите към новия си живот във Франция.

Поддържайте, в рамките на възможното, честа връзка с децата си. Поискайте помощ от трето лице на което имате доверие, при нужда (например учител).

Усложняваща се ситуация

Във ваше отсъствие, може, за беда, да се случи нещо непредвидено: болест, кончина... други членове на семейството ви ще се грижат за децата ви и могат да изменят правилата, които сте уговорили при грижите за децата ви. Може, например, да поискат от вас повече пари за да се грижат за децата ви.

В подобен случай, опитайте се да поговорите с тях и, в случай че не стигнете до съгласие, може да се обърнете към трето лице на което имате доверие: примерно – преподавател, или друг член на семейството.

ПАРИТЕ КОИТО ИЗПРАЩАТЕ В РОДИНАТА

Преди да заминете сте се споразумяли с човека, който ще се грижи за децата ви, че ще изпращате пари за да покривате нуждите им.

Не обещавайте прекалено голяма сума. Паричната сума която ще изпращате трябва да е съобразена с действителността и се определя в зависимост от нуждите на децата ви и на вашите нужди във Франция.

Ако изпращате пари не само **за да задоволявате потребностите на децата ви, но също и за да заплащате на човека който се грижи за тях**, то това заплащане трябва да е съобразено със средната заплата във вашата страна.

Тези пари могат да се превърнат в източник на проблеми, дори на конфликти между децата ви, човекът, който се грижи за тях, и вас самите.

- Лицето, което се грижи за децата ви, може да нагоди начина си на полагане

грижи към децата ви, в зависимост от паричната сума която сте предложили и редовността с която му я изпращате.

- Това лице може да харчи парите по начин, различен от този който е бил първоначално предвиден преди заминаването ви, или да упражнява прекален контрол над начина, по който парите се харчат за децата.
- Същото лице може да ви поиска пари, повече от предварително предвиденото.

Постарайте се да сте възможно най-често във връзка с лицето, което се грижи за децата ви, обяснете му какви са жизнените ви условия във Франция, обяснете че и вие имате значителни разходи на място, и че тук животът е скъп, при това много по-скъп отколкото в родината ви.

Те си мислят че Раят е във Франция, че аз съм все на плажа, че се разхождам. Не знаят колко ми е тежка работата. (Румънска гражданка. Откъс от разказ – Проект Feed-back)

Може да се обърнете и към трето лице, което да послужи за посредник между лицето, грижещо се за децата ви, и вас самите: например преподавател на децата, на който имате доверие, примерно, или някой друг член на семейството.

Съществуват асоциации в родината ви, и същите биха могли да се намесят в подобен род положения. Професионалистите, които работят в тези асоциации, имат навика да работят с лица, засегнати от миграцията и от последствията които тя поражда, и/или с деца. В края на тази книга ще намерите техните координати.

Животът във Франция е много скъп.

Ако средната заплата във Франция е по-висока от средната заплата във вашата родина, цената на живота също е много по-висок.

Във Франция, например, минималната основна заплата възлиза на приблизително 900€ месечно при работа на пълен работен ден. Тази заплата може да ви изглежда много висока по отношение на това, което печелите в родината си. Но, докато живеете във Франция, имате също тъй високи разходи.

Вие трябва да плащате:

- квартирата си. Наемът за едно ателие може да възлезе на 500 че и 600€, в зависимост от града...
- ток и отопление,
- храна:

например

- o 1 литър мляко струва 1,5€;
- o 1 кило картофи струва 1€
- o 1 кило ориз струва 3€
- o 1 кило хляб струва 3€ ...

- билетите за автобус или метро за да стигнете до работата си (1 до 1,5€ на билет, в зависимост от града в който живеете), и т.н. ...
- ако пушите, цигарите във Франция са по-скъпи отколкото във вашата страна: един пакет струва приблизително 5,50€

Ако изпитате временно затруднение да изпращате пари на вашето семейство, вследствие, например, на загуба на работата, вашите деца могат да се превърнат в залог, използван от лицето което се грижи за тях, за да иска парите, които му дължите.

В този случай също може да се обърнете към трето лице, което да послужи за посредник между лицето, грижещо се за децата, и вас.

ПОДАРЪЦИТЕ за децата

Вашите деца се развиват и порастват бързо. Техните интереси се менят също, според възрастта.

Когато им изпращате подаръци, уверете се че те отговарят на вкусовете и нуждите им.

Примерно, ако им купите обувки или дрехи, проверете дали размерът отговаря все още, или моделите са тези, които децата ви харесват.

При всички положения избягвайте, в рамките на възможното, да компенсирате прекалено много отсъствието си чрез изпращането на подаръци.

Понякога децата ви могат да искат все повече и повече подаръци: важното е да задоволявате техните нужди, но не и техните капризи.

Предпочетете, по възможност, полезните подаръци, подаръци с чиято помощ може да порастват или да поддържат по-добър контакт с вас...

Спазвайте обещанията си. Едно обещание, което не е изпълнено, е същинско разочарование. Ако не можете да го спазите, то обяснете им защо.

ТЕЛЕФОНЪТ, ПОЩАТА И ИНТЕРНЕТЪТ МОГАТ ДА ВИ ПОМОГНАТ ДА ПОДДЪРЖАТЕ ВРЪЗКА С ДЕЦАТА СИ

Независимо от възрастта им, важно е децата ви да знаят че, докато сте далеч от тях, мислите за тях. Да чуят как звучи гласа ви, да четат съобщенията, това може да ги успокои и да им даде увереност. Това ви помага да поддържате връзката си.

Много говорим по телефона. На всеки два дни си купувам телефонна карта и се обаждам на дъщеря си. Искам тя да знае че я обичам и че, ако съм заминувала, то е защото това е единственото разрешение за нас двете.

Важно е да може да общувате с децата си.

Телефонните обаждания, пощата, и-мейлите, пощенските картички или малките бележки, изпратени чрез съседни или близки които се завръщат у дома... това са начините, по които вие може да присъствате в живота им.

По телефона:

- изразете с думи прости своята любов към децата, кажете им че си мислите за тях;
- слушайте децата: вслушвайте се в нуждите им както и в душевното им състояние;
- ако трябва да отправите забележки на децата си относно някое тяхно поведение, то направете го по позитивен начин;
- споделяйте им новини за себе си: разказвайте им за живота си във Франция;
- ако имате няколко деца, отделете време за всяко дете, и говорете с всяко едно от тях, дори и да са малки.

Опитайте се да поддържате контакт преподавателите на децата си. Децата ви прекарват голяма част от времето си в училище: техните преподаватели ги познават добре и могат да проследяват тяхното развитие и да разкрият възникването на евентуални проблеми или затруднения.

Вие пазите в себе си образа им от момента, в който сте заминали. Но във ваше отсъствие, децата ви се променят, порастват физически, стават самостоятелни и зрели. За да поддържате връзка с тях, може да е полезно да си обменяте снимки. Ако може, опитвайте се да поддържате връзка с тях с помощта на уеб-камера.

Рисунки за поддържане на връзката

Децата обичат да рисуват, чрез рисунка те могат да разкажат за вълненията и тревогите си. Помолете децата си да ви изпращат рисунки по пощата.

И вие също им изпращайте пощенски картички или писма: понякога е по-лесно да изразите чувствата си писмено, отколкото по телефона.

СЪБИРАТЕ СЕ С ДЕЦАТА СИ СЛЕД ПЕРИОД НА РАЗДЯЛА

Когато се съберете с децата си отново, било защото се завръщате обратно в родината за отпуск или окончателно, било защото децата ви идват при вас във Франция, подгответе се да се сблъскате с промени.

Децата ви растат. Те се променят физически (ръст, глас, коса...) Поведението им, навиците им, начинът им на живот може също да се променят във ваше отсъствие. Например може децата ви да са възприели навиците на човека, който се занимава с тях... Когато се съберете, те могат да ви изглеждат чужди.

Във Франция сте добили навика да живеете сами, да организирате живота си в зависимост от нуждите си. Но ако се радвате на това че сте отново с децата си, то трябва да нагодите и нов ритъм на живота си, в зависимост от присъствието и нуждите им.

Помислете, това е напълно естествена реакция, разбираема след раздялата.

Не се опитвайте да налагате правилата си, не искайте веднага от децата да променят поведението си. Оставете си време да се преоткриете и да възстановите отношенията родители/деца.

Останах сама с децата във Франция и се чувствах изгубена, имах усещането че са чужди хора, дори не знаех какво обичат да ядат (румънка, откъс от разказа за един живот – проект Feed-back)

ДЕЦАТА ВИ ИДВАТ ПРИ ВАС ВЪВ ФРАНЦИЯ

Желаете децата ви да дойдат да живеят във Франция с вас. Децата ви и вие самите сте щастливи че сте отново заедно и отново заживявате заедно.

От особено значение е да подгответе внимателно заминаването от родината, пристигането във Франция и новия им живот.

Говорете с децата си за вероятността да дойдат при вас във Франция. Вслушайте се в мнението им, в желанията им, в евентуалните им тревоги... попитайте ги дали са съгласни. Ако имат съмнения, то поговорете с тях, опитайте се да се вслушате в доводите им...

И все пак, заминаването от страната и пристигането, а и животът във Франция могат да изиграят важни последиствия върху децата ви. Те ще трябва да:

- Се разделят с човека, който досега се е грижел за тях, и с когото са установили вероятно силна връзка;
- Да оставят приятелите си и да установяват нови връзки с други деца във Франция;
- Да напуснат училището си и забавленията си;
- Да научат френски: децата учат бързо, но това изисква усилия и храброст от тяхна страна!
- Да привикнат към друг ритъм на живот и към нови навици; да заживеят в нов дом, да се запознаят с приятелите ви или с евентуалния ви партньор.

Дори децата ви да се радват че са вече с вас, пристигането им във Франция може да се превърне в труден момент за тях.

Затрудненията може да произтичат също и от възрастта и характера им.

Може да им помогнете да превъзмогнат тези промени и да направите така, че това да се превърне в положителен и обогатяващ опит за тях.

Добре се подгответе за да посрещнете децата си

Преди заминаването им, обяснете на децата си къде и как живеете във Франция. Покажете им снимки от апартаментата си, от стаята (или мястото в апартаментата) посветени на тях, от квартала и града като общо.

Говорете на децата за живота във Франция, за околната среда и климата, за хората с които ще следва да общуват. Осведомете се за това как действа образователната система във Франция (училища, колежи, лицеи, какви предмети

се преподават, часовете на товарване, ваканции, ...) и предайте всички тези сведения на децата си.

Предварително се осведомете относно правата за влизане и престой във Франция на децата и относно евентуалните формалности. За целта трябва да се обърнете към Френската Служба по Имиграция и Интеграция - Office Français de l'Immigration et de l'Intégration (OFII).

Предварително премислете как ще организирате ежедневието си съвместно с децата си.

*Чувствах се изгубена, питах се как ще се справя с децата. работя по цял ден, какво ще направя с тях.
(румънка, откъс от разказа за един живот – проект Feed-back)*

Работното ви време съвместимо ли е с работното време на училището? Възрастта на децата ви позволява ли им да се прибират сами от училище, или вие трябва да изчакате пред училище да свършат часовете? Можете ли да се организирате заедно с приятели или съседи?

Училището във Франция

За децата от детската градина и за посещаващите основно училище: тези учебни заведения не работят в **сряда!**

По време на учебната година **има доста неучебни дни** за всички деца:

- Ваканция за Все Светии: 10 дни в края на октомври/началото на ноември
- Коледна ваканция: 15 дни между Коледа и Нова година
- Зимна ваканция: 15 дни през м. февруари
- Пролетна ваканция: 15 дни през м. април
- Лятна ваканция: 2 месеца, юли и август

По време на училищните ваканции и средите има различни начини да поверите децата си за да се грижат за тях:

Общинските центрове за забавление предлагат забавления от спортен и културен характер. Тарифите им могат да варират от 2 до 14 € на дете на ден. Тези тарифи са изчислени в зависимост от приходите на семействата, могат да варират също и според града в който живеете. При определени условия, центрoвете за забавления могат да са безплатни.

При всички положения, уведомете се в кметството на града си.

Ще може ли да продължите да живеете в апартамента си заедно с децата?

От голямо значение е за може да осигурите просторност, или стая, която да е само за тях.

Ако живеете с хора, които децата ви не познават (другар, съ-наематели...):

- Говорете на децата си за това/тези лице/лица и уточнете че ще им се наложи да съжителстват с тях, в същия апартамент;
- Говорете с човека, с който живеете. Уведомете го за решението си да доведете децата си и **се уверете в това, че той е съгласен**. Пристигането на децата ви може да промени навиците ви и начина ви на живот. Ще трябва да им

Уведомете се също и относно постъпките, които трябва да предприемете за записване в ясла, в училище, в колеж или лицей, според възрастта на децата ви.

Започнете процедурите по записване в училище преди децата да са дошли.

Можете да запишете децата си в училище дори и административното ви положение да не е напълно уредено.

Училището е задължително за децата от шест годишна възраст нататък. Но детската градина, предназначена за деца от 3 до 6 години, е също особено важна за децата ви, включително за да може да научат френски език, да общуват с други деца и да завържат приятелства. Запишете ги още преди да са пристигнали!

Пригответе си всички документи за гражданско състояние, за предпочитане – преведени на френски език (удостоверение за раждане, семейна книжка...).

Уверете се че децата си имат **здравен картон (и картон за ваксинация)**. Това ще ви бъде изискано за записване във всяко учебно заведение във Франция и в центровете за забавление.

За да може да идат на училище, **състоянието на ваксинация на децата ви трябва да**

отделяте време и внимание. Преди те да пристигнат, разговаряйте с човека с който живеете относно това как ще организирате ежедневието си. В рамките на възможното, уверете се че разполагате с финансовите средства, необходими за да се занимавате с децата си във Франция.

За да можете да се ползвате от семейни помощи, следва да отговаряте на условия, свързани с работа, с естеството на престоя ви във Франция. Уведомете се при социалния ви работник по местоживеене за да разберете може ли да получавате такива помощи.

е актуализирано. Ако се налага да ги ваксинирате, може да се обърнете към:

- Организацията PMI (организация за Защита на Майките и Децата) ако децата ви са на възраст под 6 години,
- Кметството на града ви, което ще ви съобщи адреса на центъра за ваксинация, който се намира най-близо до дома ви.

Ако живеете сам/а, предприемете необходимите постъпки за да получите официално разрешение от другия родител за да може да издадете паспорти на децата и същите да могат да напуснат родината.

Ако е възможно, приберете се в родината за да може сами да се заемете с тези постъпки. Ако това е невъзможно, помолете лицето, което се грижи за децата ви, или друго лице на което имате доверие, да го стори на ваше място. В такъв случай, за нуждите на определени постъпки, ще ви е необходимо издаването на пълномощно на името на това лице.

Когато децата ви пристигнат във Франция, отделете време да се съберете и да привикнете да заживеете отново заедно.

Ако може, вземете си някой ден отпуск в момента на тяхното пристигане. По този начин вие ще можете:

- Да им покажете града;
- Да ги запознаете с приятелите си;
- Да приключите записването в училище;
- Да изберете, заедно с децата, евентуални спортни мероприятия или забавления. За целта трябва да се обърнете към Кметството на града.
- Ползвайте се от случая да се порадвате на това че сте отново заедно!

ОПАСНИ СИТУАЦИИ

Когато се намирате във Франция или в друга чужда държава, може да изпаднете в трудни ситуации, в несигурност, уязвимост, дори в ситуация на експлоатация.

- Ако сте принудени да работите против волята си
- Ако не ви заплащат за труда
- Ако сте принудени да проституирате
- Ако сте принудени да просите или крадете
- Ако някой ви заплашва или ви бие за да правите това
- Ако някой е взел паспорта или личната ви карта

Може да се обърнете за помощ и да бъдете защитени.

В подобни случаи се боите за сигурността на децата и близките си в родината.

Социални работници могат да ви помогнат да оцените положението и потенциалните опасности. Възможно е да установите контакт с асоциации, които се намират най-близко до града, в който живеят децата ви за да се срещнат с тях и да им окажат акуратно съдействие.

Полезни адреси на асоциации

във Франция

Асоциация ALC

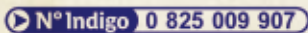
Съгласуване на националните разпоредби Ac.Sé

15 булевард Parc Impérial

06000 Ница

тел : 04 93 37 12 09

факс : 04 93 97 87 55

 N° Indigo 0 825 009 907

R 11 4 5 T C : MN

итнтернет адрес :

www.acse-alc.org

<http://parents-et-migrants.e-monsite.com>

имейл : europa@association-alc.org

В Молдова

Child Rights Information Center (CRIC)

E. Coca str., 15

MD-2008 Кишинев

Република Молдова

тел : (373-22) 71 65 98

факс : (373-22) 74 78 13

имейл : ciddc@yahoo.com

www.childrights.md

в България

Център Надя

ул. Георги Бенковски 12-А

1000 София – България

тел : + 359 2 981 93 00

имейл : nadja@cablebg.net

интернет сайт : www.centrenadja.hit.bg/koismenie-eng.htm

В Румъния

Асоциация за развитие на алтернативни практики, реинтеграция и образование (ADPARE)

No. 49 – 51 Gheorghe Pop de Basesti Street,

Entrance B, Third Floor, Ap. 11, 2nd District, Bucharest - Roumanie

тел/факс : + 40 212532904

имейл : adpare@adpare.eu

Caritas Букурещ

Str. Gheorghe Pripu 22-36 sector 1

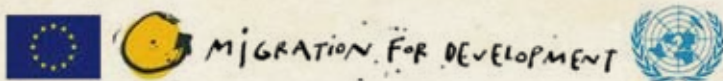
014376 Bucarest - Roumanie

тел : + 40 21 233 21 34 /35

имейл : caritas@mailbox.ro

интернет сайт : www.caritasbucuresti.org

« **Детето ми остана в родината** » е справочник за родители, заминали на работа в чужбина и които е трябвало да оставят децата си в тяхната родина

Той предлага опорни точки, които могат да помогнат на родителите да запазят контакта с техните деца, както и да направят така че раздялата да не бъде толкова трудна.

Той бе създаден от Центъра за информация за правата на децата (CRIC) в град Кишинев, Молдова и асоциация ALC в град Ница, Франция.

Този справочник бе създаден по проекта « **Подкрепа на децата и родители при миграция** », финансиран от Европейския съюз, в рамките на съвместната инициатива на Европейската комисия и Обединените нации за развитието и миграцията.

Проектът има за цел да разгледа последствията върху децата, останали в родината и поверени на грижите на близки хора при миграция на родителите.

Проектът цели запознаването и обучаването на възпитателните екипи, работещи с деца в Молдова и с родители, мигрирали във Франция. В Молдова проекта организира дейности, предназначени за децата, чиято цел е да им помогнат да се справят по-лесно с ежедневието, да ги насърчат да участват във възпитателните, културни и забавни мероприятия, както и да им предложат психологична помощ. Във Франция проекта помага на мигриралите родители да поддържат връзка с техните деца, да ги подкрепят, въпреки това че са далеч, както и да ги информира за техните права във Франция.

